

SPK'nın fiili dolaşım oranının hesaplanmasına ilişkin yeni kararı 11 Eylül 2026 gün sonundan itibaren uygulamaya girdi. Hafta sonunun ardından yayımlanan 14 Eylül verileri, yeni yöntemin şirketler üzerindeki ilk etkisini görmemizi sağlıyor.

11 ve 14 Eylül tarihli listelerdeki 655 şirketi karşılaştırdığımızda, 245 şirketin fiili dolaşım oranının gerilediğini görüyoruz. 45 şirkette ise fiili dolaşım oranı yükselirken 365 şirkette herhangi bir değişim meydana gelmedi. Öte yandan düşüşlerin büyüklüğü de dikkat çekici. 113 şirkette gerileme en az 1 yüzde puan, 46 şirkette en az 3 yüzde puan ve 23 şirkette ise en az 5 yüzde puan oldu. Dolayısıyla ilk tablo, yeni hesaplamanın bütün şirketleri aynı ölçüde etkileyen genel bir değişiklikten çok, belirli ortaklık yapılarında yoğunlaşan seçici bir etki yarattığını gösteriyor.

Karar Neyi Değiştirdi?

Yeni düzenlemenin en önemli tarafı, şirket sermayesinin %10 veya daha fazlasına sahip ortaklar belirlenirken yalnızca doğrudan payların dikkate alınmaması. Bu kişilerin serbest fonlar veya başka halka açık şirketler üzerinden sahip oldukları dolaylı ekonomik paylar da sahiplik hesabına dahil ediliyor. Fiili dolaşım dışında kalan kişiye isabet eden dolaylı bölüm de fiili dolaşım hesabından çıkarılabiliyor. Aynı kararlar pay ve oy hakkı değişikliklerine ilişkin açıklama eşiği %5'ten %3'e indirildi. MKK, fiili dolaşımdaki pay adedini ve oranını günlük olarak hesaplayıp yayımlayacak.

En Sert Düşüşler Hangi Şirketlerde Görüldü?

Piyasa genelindeki en büyük değişim FZLGY'de gerçekleşti. Şirketin fiili dolaşım oranı %34,87'den %14,37'ye gerileyerek 20,50 puan düştü. Onu şu şirketler izledi:

Pay	11 Eylül	14 Eylül	Değişim
FZLGY	%34,87	%14,37	-20,50 puan
MANAS	%92,72	%73,78	-18,94 puan
LIDER	%30,91	%12,52	-18,39 puan
BLUME	%74,06	%55,73	-18,33 puan
TDGYO	%89,82	%71,69	-18,13 puan
INFO	%66,92	%49,13	-17,79 puan
GSDHO	%53,21	%39,55	-13,66 puan
OSTIM	%84,89	%74,12	-10,77 puan

BIST 100'de Hangi Değişimler Öne Çıktı?

İlk bakışta endeks ağırlığı yüksek şirketlerdeki değişimlerin sınırlı kalması, yeni hesabın BIST 100 üzerindeki ilk etkisinin yaygın değil, seçici olduğuna işaret ediyor. En belirgin hareket ODINE'de görülmekte. Şirketin fiili dolaşım oranı %43,20'den %33,27'ye indi. Düşüş 9,93 yüzde puana ulaştı. Endekste fiili dolaşım oranı en az 1 puan gerileyen şirketler şu şekilde:

Pay	11 Eylül	14 Eylül	Değişim
ODINE	%43,20	%33,27	-9,93 puan
TRALT	%29,47	%25,33	-4,14 puan
HALKB	%8,44	%6,00	-2,44 puan
BRYAT	%15,37	%12,99	-2,38 puan
SISE	%47,31	%45,00	-2,31 puan
MAVI	%72,58	%70,75	-1,83 puan
MPARK	%41,73	%39,90	-1,83 puan
DOHOL	%35,70	%34,00	-1,70 puan
ISCTR	%32,32	%30,66	-1,66 puan
VAKBN	%7,43	%5,78	-1,65 puan
MGROS	%50,75	%49,11	-1,64 puan
MAGEN	%12,98	%11,47	-1,51 puan
BIMAS	%69,30	%67,91	-1,39 puan
BSOKE	%25,14	%23,77	-1,37 puan
TURSG	%23,24	%22,08	-1,16 puan
TCELL	%40,26	%39,19	-1,07 puan
TUKAS	%56,51	%55,44	-1,07 puan
EFOR	%41,16	%40,09	-1,07 puan
ODAS	%77,63	%76,56	-1,07 puan
ALARK	%34,28	%33,28	-1,00 puan

Yeni Rehberdeki Kritik Eşikler

Yeni fon rehberinde serbest fonların aynı ihraççının paylarına yapabilecekleri yatırımlara ilişkin sınırın hesaplanmasında, şirketin fiili dolaşım oranına göre değişen kademeler kullanılıyor. Rehberde %25'in altı için %8, %25-50 arası için %6, %50-75 arası için %4 ve %75'in üzeri için %2 sınırı kullanılıyor.

11 ve 14 Eylül verilerinin karşılaştırılmasında 22 şirketin bu eşiklerden birini geçtiği görülüyor. Bunların 22'si aşağı, biri ise yukarı yönde. BIST 100'de MGROS %50,75'ten %49,11'e, THYAO ise %50,29'dan %49,69'a gerileyerek %50 eşığının altına indi. Ancak BIST 30'daki paylar rehberin 4.3 maddesindeki sınırlamaların dışında tutulduğu için bu iki şirkette kademe değişikliği serbest fon limitlerine yansımıyor. Endeks içinde sınırlamanın fiilen geçerli olduğu isim BSOKE oldu. Şirketin fiili dolaşım oranı %25,14'ten %23,77'ye gerileyerek %25 eşığının altına indi.

Söz konusu kademelerde bir değişiklik gerçekleşen şirketlerin tamamı aşağıdaki tabloda yer alıyor.

Pay	11 Eylül	14 Eylül	Eski kademe	Yeni kademe
FZLGY	%34,87	%14,37	%6	%8
MANAS	%92,72	%73,78	%2	%4
LIDER	%30,91	%12,52	%6	%8
TDGYO	%89,82	%71,69	%2	%4
INFO	%66,92	%49,13	%4	%6
GSDHO	%53,21	%39,55	%4	%6
OSTIM	%84,89	%74,12	%2	%4
AYES	%59,42	%49,63	%4	%6
ULUFA	%56,52	%49,63	%4	%6
OZRDN	%53,94	%47,47	%4	%6
GOKNR	%52,87	%47,87	%4	%6
RYGYO	%29,03	%24,55	%6	%8
BKRGY	%25,00	%21,17	%6	%8
MEPET	%50,51	%46,72	%4	%6
SUMAS	%25,78	%22,10	%6	%8
YGGYO	%77,12	%73,69	%2	%4
KAYSE	%26,95	%23,57	%6	%8
SEGMN	%25,14	%22,35	%6	%8
MGROS*	%50,75	%49,11	%4	%6
BSOKE	%25,14	%23,77	%6	%8
THYAO*	%50,29	%49,69	%4	%6
OZATD	%25,11	%24,82	%6	%8

İlk Veriler Ne Söylüyor?

Fiili dolaşım oranları yeni hesaplama yöntemi dışında da günlük ortaklık hareketleri, sermaye işlemleri ve veri düzeltmeleri nedeniyle değişebiliyor. Nitekim yöntemin henüz devrede olmadığı 10–11 Eylül karşılaştırmasında 111 payın oranı değişmiş ve hareketlerin 60'ı yukarı, 51'i aşağı yönlü gerçekleşmişti. Fakat bu değişimlerin medyanı yalnızca +0,01 yüzde puandı.

11–14 Eylül karşılaştırmasında ise oranı değişen pay sayısı 290'a çıktı. Bunların 245'inde düşüş, 45'inde yükseliş görülürken değişen paylar arasındaki medyan hareket –0,60 yüzde puan oldu. Bir önceki güne kıyasla hem değişimlerin büyümesi hem de yönün belirgin biçimde aşağı dönmesi, yeni yöntemin toplu etkisine işaret ediyor. Ancak her şirket özelindeki hareketi doğrudan yeni hesaba bağlamak doğru değil.

Nitekim KAP bildirimleri, değişimlerin bir bölümünün olağan ortaklık hareketlerinden kaynaklandığını da gösteriyor. BVSAN ve KARTN'da açıklanan ortak satışları, fiili dolaşım oranlarındaki sırasıyla 3,00 ve 3,99 puanlık yükselişlerle örtüşürken, EFOR ve KGYO'daki pay alımları da oranlardaki düşüşleri açıklıyor.

Dolayısıyla 11 Eylül'den bugüne bütün değişiklikleri yeni rehberle bağlamamak gerek. Buna rağmen ilk verinin verdiği mesaj açık. Yeni hesaplama piyasanın büyük bölümünde oranları değiştirmezken, sahiplik zincirlerinin önem kazandığı belirli şirketlerde oldukça sert sonuçlar doğurdu.

Fiili Dolaşım Oranı Değişen Payların Tam Listesi

Pay	11 Eylül	14 Eylül	Değişim
A1CAP	%37,50	%33,94	-3,56 puan
ADESE	%92,80	%92,82	+0,02 puan
ADGYO	%11,94	%7,45	-4,49 puan
AFYON	%48,58	%48,97	+0,39 puan
AGESA	%19,89	%18,91	-0,98 puan
AGROT	%46,97	%46,86	-0,11 puan
AHGAZ	%15,49	%12,49	-3,00 puan
AKFGY	%43,05	%41,05	-2,00 puan
AKFIS	%10,50	%10,03	-0,47 puan
AKFYE	%24,57	%23,40	-1,17 puan
AKSEN	%19,45	%19,35	-0,10 puan
AKSGY	%53,36	%52,72	-0,64 puan
AKYHO	%77,71	%77,67	-0,04 puan
ALARK	%34,28	%33,28	-1,00 puan
ALBRK	%40,29	%39,18	-1,11 puan
ALBTN	%23,62	%23,46	-0,16 puan
ALFAS	%22,98	%22,78	-0,20 puan
ALKLC	%38,73	%38,91	+0,18 puan
ANELE	%27,37	%26,36	-1,01 puan
ARASE	%17,46	%17,44	-0,02 puan
ARDYZ	%39,49	%39,40	-0,09 puan
ARMGD	%20,29	%16,26	-4,03 puan
ARSAN	%35,47	%28,43	-7,04 puan
ARZUM	%66,71	%66,78	+0,07 puan
ASGYO	%22,45	%21,53	-0,92 puan
ATAGY	%50,86	%50,47	-0,39 puan
ATAKP	%19,96	%19,59	-0,37 puan
ATATP	%19,52	%19,33	-0,19 puan
ATLAS	%99,19	%99,36	+0,17 puan
AVGYO	%59,22	%55,12	-4,10 puan
AVHOL	%71,38	%69,03	-2,35 puan
AVTUR	%68,75	%68,72	-0,03 puan
AYDEM	%18,44	%17,57	-0,87 puan
AYES	%59,42	%49,63	-9,79 puan
BAHKM	%32,25	%30,22	-2,03 puan
BAKAB	%17,51	%16,29	-1,22 puan
BALAT	%96,78	%95,49	-1,29 puan
BALSU	%57,19	%56,90	-0,29 puan
BAYRK	%74,92	%74,60	-0,32 puan
BEGYO	%34,90	%34,48	-0,42 puan
BERA	%67,83	%67,79	-0,04 puan
BIGCH	%53,37	%50,34	-3,03 puan
BIMAS	%69,30	%67,91	-1,39 puan
BIOEN	%52,15	%52,07	-0,08 puan
BİZİM	%32,76	%30,60	-2,16 puan
BKRC	%23,00	%21,14	-1,86 puan
BKRM	%74,00	%69,73	-4,27 puan
BKUME	%62,83	%62,00	-0,83 puan
BOBET	%29,99	%26,64	-3,35 puan
BORSK	%29,15	%28,46	-0,69 puan
BOSSA	%12,17	%8,46	-3,71 puan